

DE VICEMINISTER-PRESIDENT VAN DE VLAAMSE REGERING EN VLAAMS MINISTER VAN BINNENLAND,
STEDEN- EN PLATTELANDSBELEID, SAMENLEVEN, INTEGRATIE EN INBURGERING, BESTUURSZAKEN,
SOCIALE ECONOMIE EN ZEEVISSERIJ EN DE VLAAMSE MINISTER VAN WELZIJN EN
ARMOEDEBESTRIJDING, CULTUUR EN GELIJKE KANSSEN

NOTA AAN DE VLAAMSE REGERING

- Betreft:**
- Ontwerp van decreet tot wijziging van het decreet van 30 april 2004 tot oprichting van het intern verzelfstandigd agentschap met rechtspersoonlijkheid Opgroeien regie, het decreet van 7 december 2007 houdende de oprichting van een Adviescommissie voor Voorzieningen van Welzijn, Volksgezondheid en Gezin en (Kandidaat-)pleegzorgers en het decreet van 3 mei 2019 houdende de organisatie van buitenschoolse opvang en de afstemming tussen buitenschoolse activiteiten
 - Principiële goedkeuring

Samenvatting

Het decreet buitenschoolse opvang en activiteiten (BOA) is in werking sinds 1 januari 2021. Het decreet legt de regie voor de organisatie en afstemming van opvang en activiteiten bij het lokaal bestuur. Een aantal lokale besturen zijn omwille van verschillende redenen momenteel nog onvoldoende ver gevorderd in het lokale beleidsproces. Een voorontwerp tot wijziging van het decreet wordt in co-agendering met minister Crevits, bevoegd voor Steden- en Plattelandsbeleid, ingediend om de overgangstermijn gedurende acht maanden te verlengen tot 1 september 2026, zodat lokale besturen meer tijd krijgen. Daarbij krijgen de lokale besturen ook een bijkomende opdracht, nl. het erkennen en handhaven van lokaal opvangaanbod op basis van de minimale Vlaamse kwaliteitsvoorwaarden, ter vervanging van het kwaliteitslabel kleuteropvang.

1. SITUERING

A. BELEIDSVELD/INHOUDELIJK STRUCTUURELEMENT/BELEIDSDOELSTELLING

Het decreet buitenschoolse opvang en activiteiten betekent een grote omslag voor de lokale besturen en organisatoren buitenschoolse opvang. Een aantal lokale besturen zijn omwille van verschillende redenen momenteel nog onvoldoende ver gevorderd in het lokale beleidsproces. Een

verlenging van de overgangstermijn met acht maanden, tot 1 september 2026, geeft lokale besturen meer tijd om een sterk BOA beleid te ontwikkelen.

We streven naar een geïntegreerd aanbod van buitenschoolse opvang en activiteiten voor alle kinderen. De regie voor buitenschoolse opvang en de afstemming met activiteiten ligt bij het lokaal bestuur omdat het het lokaal aanbod en de lokale behoeften best kent. Gelijkaardig aan het activiteitenaanbod (dat vanuit Jeugd, Sport, Cultuur geregeld is), zullen voortaan de lokale besturen vanuit de regierol en in afstemming met het samenwerkingsverband het lokaal opvangaanbod erkennen en handhaven, op basis van lokale erkenningsvoorwaarden die de lokale besturen zelf bepalen, binnen een minimaal Vlaams kwaliteitskader. Deze voorwaarden kunnen verschillen per doelgroep (leeftijd) en context waarin het opvangaanbod wordt georganiseerd. De erkenning is geen verplichting voor een opvangorganisator maar zal wel een noodzakelijke voorwaarde zijn om in aanmerking te kunnen komen voor een BOA-subsidie.

Om minimale kwaliteit te garanderen, wordt van lokale besturen verwacht dat zij hun erkenningsvoorwaarden ophangen aan de dragers van het Europees kwaliteitskader kinderopvang.

B. VORIGE BESLISSINGEN EN ADVIEZEN

Het bijgaande voorontwerp van decreet werd aangepast aan:

- Het wetgevingsadvies nr. 2025/90 van 24 maart 2025;
- Het advies van Inspectie van Financiën nr. BV/2025001003 van 1 april 2025;
- Het JoKER advies van 30 april 2025.

Het akkoord van de Vlaamse minister, bevoegd voor het budgettair beleid, werd aangevraagd op 18 april 2025.

1.1.1 Advies van Inspectie van Financiën

Samenvatting van het advies

De Inspectie van Financiën verleent een gunstig advies mits de rationale tot laattijdige wijziging van het decreet verduidelijkt wordt, het apart verantwoordingsmechanisme geïntegreerd wordt binnen BBC en het overgangsmechanisme rekening houdt met het voorzien uitbreidingsbeleid. Daarnaast wijst Inspectie van Financiën op potentiële verbeterpunten in de formulering van sommige bepalingen en stelt zich vragen bij de implementeerbaarheid van andere. Ten slotte zou de nota Vlaamse Regering aangevuld moeten worden met een analyse welke minderuitgave (budget, personeel) de implementatie van dit decreet met zich meebrengt voor het agentschap.

Toelichting bij het advies

De lokale besturen krijgen een nieuwe taak toegekend, namelijk erkennen, toezicht en handhaving van het erkend aanbod, aangezien dit volledig toekomt aan de lokale besturen binnen hun regierol. Het decreet integreert buitenschoolse opvang en activiteiten die tot verschillende sectoren behoren (cultuur, jeugd, sport) en die vaak al lokaal erkend worden. Lokale besturen kennen best de lokale noden en kunnen daar op een flexibele manier op inspelen. Dit gebeurt al vanaf 1 september 2026 aangezien vanaf dan de lokale besturen hun regierol opnemen.

Het decreet voorziet een financiële rapportering via de Beleids- en Beheerscyclus (BBC). De Vlaamse Regering bekijkt of bijkomende rapportering wenselijk is waarbij rekening wordt gehouden met een beperkte administratieve last voor lokale besturen en organisatoren.

Op basis van de huidige formulering van artikel 17/1 is het zo dat de compensatieregeling enkel van toepassing kan zijn op lokale besturen waarbij de subsidiehoogte zoals van toepassing op 1 september 2026 lager ligt dan de (geïndexeerde) subsidie die ze op 31 december 2024 kregen. Het

compensatierecht wordt daarbij berekend op basis van het basisbedrag, dat rekening houdt met het aantal wonende en schoolgaande kinderen. Het aantal doelgroepkinderen wordt niet mee in rekening genomen bij het bepalen van het compensatierecht, aangezien het niet logisch is dat lokale besturen hun compensatierecht zouden verliezen omdat ze meer doelgroepkinderen op het grondgebied hebben waarvoor bijkomende inspanningen nodig zijn.

Daarnaast stelt Inspectie van Financiën zich vragen bij de implementeerbaarheid van volgende zaken:

- 1° haalbaarheid bij het afdwingbaar maken van de norm 'aangepast zijn aan de behoeften van kleuters';
- 2° bruikbaarheid van de indicatoren voor het bereik van kinderen uit kwetsbare gezinnen en kinderen met een specifieke zorgbehoefte;
- 3° het uitbesteden van de ondersteuning inzake het realiseren van een geïntegreerd aanbod van buitenschoolse activiteiten.

Inspectie van Financiën merkt op dat de norm met betrekking tot het erkend aanbod kleuteropvang een ruime toepassing mogelijk maakt. Dit is bewust een doelbepaling. Lokale besturen geven hier zelf invulling aan en bekijken lokaal hoe bijzondere aandacht gegeven wordt aan kleuteropvang binnen hun beleid, zoals ook vermeld in artikel 4, tweede lid en artikel 11/1, 4° van het decreet. Opvolging van deze norm ligt in de motivering van de lokale besturen hoe zij deze bepaling realiseren.

Het is de bedoeling dat lokale besturen vanuit de regierol ervoor zorgen dat kinderen optimaal kansen krijgen om deel te nemen aan buitenschoolse activiteiten in de gemeente en dat het aanbod wordt aangepast zodat alle doelgroepen kunnen deelnemen. Lokale besturen worden verwacht een beleid uit te werken dat inzet op deze toegankelijkheid, zoals vermeld in artikel 4, tweede lid. Het opzetten, evalueren en aanpassen van de acties binnen dit beleid, vraagt de nodige tijd. Lokale besturen zullen niet onmiddellijk alle doelgroepen bereiken maar hebben de tijd nodig om dit bereik op te bouwen. Daarom wordt er bij de start van het decreet een periode van vijf jaar voorzien waarin de lokale besturen de tijd krijgen om het bereik op te bouwen en te registreren. Na deze vijf jaar wordt een deel van subsidie toegekend op basis van de mate waarin de lokale besturen de doelgroepen bereiken.

Het decreet bepaalt dat een subsidie kan voorzien worden voor instanties die ondersteuning bieden inzake het realiseren van een geïntegreerd aanbod van buitenschoolse activiteiten. Het decreet reikt breder dan enkel expertise rond buitenschoolse opvang; het omvat enerzijds het brede activiteitenaanbod en anderzijds ook de ondersteuning aan de lokale besturen bij het opnemen van de regierol. Gezien de brede reikwijdte van het decreet is ook een brede expertise aan ondersteuning nodig.

Verder vraagt Inspectie van Financiën naar het kwantificeren van de impact op het personeelsbestand als het agentschap niet langer instaat voor het verlenen en controleren van kwaliteitslabels.

Inspectie van Financiën vraagt of de middelen hiervoor niet beter worden toegewezen aan de lokale besturen, aangezien zij investeren in bijkomend personeel voor het opnemen van de opdrachten in het decreet. De taken die lokale besturen krijgen zijn inhoudelijk echter niet te vergelijken met de opvolging van de dossiers met een kwaliteitslabel kleuteropvang. De opdracht rond opvolging verschuift binnen het agentschap van opvolging van de dossiers met een kwaliteitslabel kleuteropvang naar het opvolgen van de lokale besturen en de mate waarin zij de opdrachten in het decreet opnemen.

Volgende zaken werden naar aanleiding van het advies van Inspectie van Financiën aangepast:

- 1° er wordt gemotiveerd waarom de bijkomende opdracht rond erkennen, toezicht en handhaven van het aanbod wordt toegekend aan de lokale besturen;

2° in plaats van 'voorrang voor kleuters' wordt er gesproken van 'aandacht voor kleuters';
3° er wordt verduidelijkt in de Memorie van Toelichting dat 33% van de subsidie moet gaan naar aanbod waar kleuters terecht kunnen maar dat dit niet exclusief voor kleuters is;
4° er wordt onderzocht of een bijkomende rapporteringsvorm opportuun is zonder administratieve overlast.

2. INHOUD

A. ALGEMENE TOELICHTING

Het decreet van 3 mei 2019 houdende de organisatie van buitenschoolse opvang en de afstemming tussen buitenschoolse activiteiten (hierna, decreet genoemd), legt de regie voor de organisatie en afstemming van opvang en activiteiten bij het lokaal bestuur. Een aantal lokale besturen zijn omwille van verschillende redenen momenteel nog onvoldoende ver gevorderd in het lokale beleidsproces. Een voorontwerp tot wijziging van het decreet wordt in co-agendering met minister Crevits, bevoegd voor Steden- en Plattelandsbeleid, ingediend om de overgangstermijn gedurende acht maanden te verlengen tot 1 september 2026, zodat lokale besturen meer tijd krijgen. Daarbij krijgen de lokale besturen ook een bijkomende opdracht, nl. het erkennen en handhaven van lokaal opvangaanbod op basis van de minimale Vlaamse kwaliteitsvoorwaarden, ter vervanging van het kwaliteitslabel kleuteropvang.

Het decreet trad in werking op 1 januari 2021, en er zijn verschillende overgangsbepalingen voorzien, onder meer de ingangsdatum voor de subsidiëring van lokale besturen, op dit moment vastgelegd op 1 januari 2026.

B. TOELICHTING BIJ DE ARTIKELEN

Artikel 1.

Behoeft geen commentaar.

Artikelen 2, 3 en 4.

Artikels 18 en 19 van het decreet integreerden het kwaliteitslabel in de decreten van het agentschap en van de Adviescommissie.

Gezien het agentschap niet langer een kwaliteitslabel kleuteropvang zal toekennen dienen de eraan gekoppelde opdrachten voor het agentschap opgeheven te worden met ingang van 1 september 2026. Opgemerkt wordt dat het agentschap wel nog opdrachten behoudt rond het ondersteunen met betrekking tot buitenschoolse opvang en activiteiten en de regie over het ontwikkelen van een inspiratiekader. Daarbij zal er aandacht zijn voor spelend Nederlands leren en samenwerking tussen belendende sectoren (zoals jeugd, sport, cultuur en onderwijs).

De Adviescommissie zal geen opdracht meer hebben om advies uit te brengen over het bezwaar tegen een beslissing die genomen is met betrekking tot een kwaliteitslabel kleuteropvang met ingang van 1 september 2026.

Artikel 5.

In artikel 2 van het decreet wordt de definitie 'kleuteropvang' aangepast, gezien deze definitie nu geen rekening meer moet houden met het kwaliteitslabel (zie hierna). Daarom wordt kleuteropvang niet meer beperkt tot opvang op structurele basis en gedurende een minimale tijdsduur.

Artikel 6.

Artikel 4 van het decreet bepaalt de regieopdrachten van het lokaal bestuur:

1° het ontwikkelen van een lokaal beleid dat deel uitmaakt van de meerjarenplanning;

2° het beslissen over de besteding en de verdeling van de beschikbare middelen.

Om lokale besturen nog beter de lokale regie in handen te geven, wordt een derde opdracht toegevoegd:

“3° de erkenning, het toezicht en de handhaving van een lokaal aanbod van buitenschoolse activiteiten”.

Gelet op hun kennis van het aanbod en hun inzicht in de lokale behoeften, zijn zij bij uitstek geschikt om het aanbod te erkennen, er toezicht op te houden en te handhaven. Elk lokaal bestuur beslist zelf hoe dit lokaal ingevuld wordt.

Deze nieuwe opdracht gaat samen met de hervorming van artikel 11 van het decreet (zie hierna).

Lokale besturen zullen zelf de erkenningsvoorwaarden bepalen. Deze kunnen verschillen per doelgroep (leeftijd) en context waarin het opvangaanbod wordt georganiseerd. En zullen bovendien kunnen aansluiten bij erkenningsnormen die lokale besturen opleggen aan organisatoren van jeugd-sport- of cultuurinitiatieven.

De erkenning zal een noodzakelijke voorwaarde zijn om in aanmerking te kunnen komen voor subsidie. Dit hangt samen met de hervorming van artikel 12 van het decreet (zie hierna). Daarbij wordt opgemerkt dat de erkenning complementair is op reeds bestaande erkenningsvormen en het dus niet de bedoeling is om reeds erkend aanbod een dubbele erkenning te geven.

Verder bepaalt artikel 4 dat het lokaal bestuur bij de realisatie van de opdrachten bijzondere aandacht geeft aan kleuteropvang, aan kwetsbare gezinnen en kinderen met een specifieke zorgbehoefte. Hierbij wordt toegevoegd dat dit gebeurt op basis van de noden van de gebruikers. Kinderen op kleuterleeftijd hebben bijvoorbeeld een grotere behoefte aan continuïteit, zorg en begeleiding. Lokale besturen werken binnen hun visie een beleid uit dat aangeeft op welke manier ze aan de noden van de gebruikers voldoen.

In het kader van het evalueren van de opdrachten, wordt verwacht van lokale besturen dat ze het bereik van bovenvermelde doelgroepen monitoren.

Ook het lokaal samenwerkingsverband heeft een aanzienlijke rol inzake kwaliteit. Zij geeft mee uitvoering aan het ontwikkelen en coördineren van acties inzake buitenschoolse opvang en activiteiten maar adviseert ook het lokaal bestuur bij haar beslissingen. De rol van het samenwerkingsverband wordt versterkt en lokale besturen houden waar mogelijk rekening met het advies van het lokaal samenwerkingsverband. Op die manier bewaakt het lokaal samenwerkingsverband de kwaliteit en neutraliteit van het lokaal beleid.

Artikel 7.

Artikel 9 van het decreet bepaalt de opdrachten van het lokaal samenwerkingsverband. Daarbij wordt geëxpliciteerd dat deze opdrachten rekening moeten houden met de doelstellingen van het decreet, zoals bepaald in artikel 3 van het decreet (zie hiervoor).

Verder wordt een delegatie voorzien aan de Vlaamse Regering om hier nadere regels over te kunnen bepalen, en wordt bij de opdracht ‘adviseren’ geschrapt dat dit ‘niet-bindend’ en ‘op vrijwillige basis’ gebeurt, gezien dit advies effectief belang heeft en lokale besturen vanuit hun motiveringsplicht moeten verantwoorden als ervan afgeweken wordt

Artikel 8.

Artikel 10 van het decreet bepaalt dat de Vlaamse overheid zorgt voor een inspiratiekader, en nu wordt daaraan toegevoegd dat de Vlaamse overheid zorgt voor een subsidie aan instanties die ondersteuning bieden inzake het realiseren van een geïntegreerd aanbod van buitenschoolse

activiteiten. De kosten van het inspiratiekader worden gedragen door het Agentschap Opgroeien. Daarbij zal er aandacht zijn voor spelend Nederlands leren en samenwerking tussen belendende sectoren (zoals jeugd, sport, cultuur en onderwijs). Voor deze opdrachten wordt ook een delegatie voorzien aan de Vlaamse Regering.

Artikel 9.

Artikel 11 van het decreet regelt het kwaliteitslabel. Dit artikel zal worden opgeheven met ingang van 1 september 2026 (zie hierna bij de inwerkingtredingsbepaling), en er zal een erkend aanbod zijn met ingang van 1 januari 2026 (zie hiervoor artikel 4 en de inwerkingtredingsbepaling).

Concreet betekent dit dat gedurende een korte periode er twee kwaliteitssystemen naast elkaar zullen bestaan. Het gaat om de periode waarbij lokale besturen een ingekorte overgangstermijn aanvragen (zie hierna artikel 10 hierna).

Artikel 10.

Er wordt een artikel 11/1 ingevoegd. Gezien het belangrijk is dat lokale besturen zelf maximaal de regie van buitenschoolse opvang en activiteiten opnemen, wordt een derde opdracht toegekend aan de lokale besturen via artikel 4 van het decreet (zie hiervoor).

Lokale besturen bepalen de erkenningsvoorwaarden volgens de dimensies van het Europees kwaliteitskader. De Vlaamse Regering bepaalt daarbij een Vlaams kwaliteitskader met minimale voorwaarden waar elk erkend opvangaanbod moet aan voldoen.

De Raad van de Europese Unie formuleerde in mei 2019 een aanbeveling om lidstaten te ondersteunen en verwijst daarbij naar het Quality Framework for Early Childhood Education and Care (EQF), oftewel het Europees Kwaliteitskader, dat in 2014 werd ontwikkeld. Dit kwaliteitskader richt zich op onderstaande kerngebieden die nauw met elkaar verbonden zijn, en alle elementen omvat die nodig zijn voor een sterk kwaliteitsbeleid.

Meer specifiek gaat het over minimale verwachtingen die elk lokaal bestuur formuleert m.b.t.

- het organisatorisch beleid: het beleid, de regelgeving en de financiering vanuit een heldere visie op ieders verantwoordelijkheid;
- het pedagogisch beleid: de inhoud van pedagogische werking en kwaliteit gericht op de holistische ontwikkeling van elk kind;
- het medewerkersbeleid: de medewerkers in de kinderopvang en het belang van hun competenties, permanente vorming en werkomstandigheden;
- de toegankelijkheid: toegankelijkheid en betaalbaarheid van het aanbod voor alle gezinnen en kinderen met het oog op participatie, sociale cohesie en respect voor diversiteit;
- monitoring en evaluatie, in het belang van het kind en het gezin, en met het oog op kwaliteitsverbetering van beleid en praktijk;
- verbondenheid: de verbinding met andere aanbieders van naschoolse activiteiten, de buurt, de gemeenschap en andere voorzieningen die werken met gezinnen en kinderen.

Ook hier moet rekening gehouden worden met de doelstellingen zoals bepaald in artikel 3 van het decreet (zie hiervoor).

Lokale besturen kunnen in hun erkenningskader een voorrangregel voor werkende ouders opnemen. Zij communiceren transparant over hun voorrangsbeleid naar de gezinnen.

Met het oog op gelijkekansenbeleid is de ondersteuning bij de verwerving van de Nederlandse taal door (jonge) kinderen een belangrijke doelstelling van de Vlaamse overheid. Net zoals het lokaal samenwerkingsverband stimuleert elk erkend opvangaanbod het gebruik van het Nederlands als verbindende taal. Zo krijgen kinderen op een speelse manier ook buiten de schooluren leerkansen Nederlands. Lokale besturen kunnen concrete verwachtingen rond het taalbeleid verder specificeren in de erkenningsvoorwaarden.

Het lokaal bestuur wordt verwacht klachten te behandelen met betrekking tot het erkend aanbod.

Opgemerkt wordt dat er geen delegatie aan de Vlaamse Regering voorzien wordt opdat de lokale besturen deze erkenningsvoorwaarden volledig zelf zouden kunnen invullen met uitzondering van het Vlaamse kwaliteitskader.

Artikel 11.

Artikel 12 van het decreet bepaalt de parameters van de subsidie aan de lokale besturen, en bepaalt daarbij welk deel ervan besteed moet worden aan het aanbod met een kwaliteitslabel.

Ook met de invoeging van artikel 11/1, en de erkenning van het opvangaanbod blijft aandacht voor kleuteropvang belangrijk, zoals ook vermeld in artikel 4 (zie hiervoor), waar expliciet wordt verwacht dat lokale besturen aandacht besteden aan kleuteropvang. Daarom zal minstens 33% van de subsidie moeten gaan naar erkend aanbod voor kleuters. Dit aanbod hoeft niet exclusief voor kleuters te zijn, maar moet wel steeds aangepast zijn aan de behoeften van kleuters.

Artikel 12.

Artikel 13 van het decreet bepaalt dat lokale besturen op algemene wijze rapporteren conform het planlastendecreet, via de Beleids- en Beheerscyclus. Opvolging van de subsidie is nodig om de kwaliteit van het lokaal beleid met inbegrip van het lokaal aanbod, vermeld in artikel 4 van het decreet, te waarborgen. Daarom wordt een delegatie voorzien aan de Vlaamse Regering om nadere regels te bepalen rond monitoring van het aanbod en het gebruik, opvolging en terugvordering van subsidies. Daarbij wordt rekening gehouden met een beperkte administratieve last voor lokale besturen en organisatoren.

Artikel 13.

Artikel 14 van het decreet bepaalt de verwerking van persoonsgegevens. Gezien er vanaf 1 september 2026 geen kwaliteitslabel vanuit het agentschap meer zal worden toegekend, worden de betreffende artikels rond verwerking ervan opgeheven vanaf dezelfde datum.

Wat behouden blijft in artikel 14 is de rechtsgrond voor de verwerking van persoonsgegevens voor de organisatoren en de lokale besturen. Enkel de bewaarplicht wordt geschrapt met betrekking tot het uittreksel uit het strafregister conform het decreet van 3 juni 2022 houdende de verplichting voor bepaalde organisaties om een uittreksel uit het strafregister als vermeld in artikel 596, tweede lid, van het Wetboek van Strafvordering, te controleren voor bepaalde nieuwe medewerkers. Artikel 5, §3, derde lid van het decreet van 3 juni 2022 bepaalt namelijk dat de uittreksels uit het strafregister niet langer worden bewaard dan noodzakelijk.

Opgemerkt wordt dat het agentschap mogelijks wel nog persoonsgegevens zal verwerken in het kader van de subsidiëring vermeld in artikel 12, o.a. voor het registreren van het bereik van kinderen uit kwetsbare gezinnen en kinderen met specifieke zorgbehoeften.

Artikel 14.

Artikel 17 van het decreet bepaalt welke subsidies gedurende de overgangstermijn behouden blijven bij de organisatoren. Na deze overgangstermijn zullen deze subsidies overgeheveld worden aan de lokale besturen.

Deze overgangstermijn (van vijf jaar) wordt nu verlengd met acht maanden, om zo garantie te bieden dat alle lokale besturen volledig voorbereid zijn. Deze verlenging loopt ook samen met de organisatie van een schooljaar, concreet tot 1 september 2026, zodat dit ook voor de kinderen en de gezinnen die gebruik maken van een opvangaanbod een logische termijn is.

Er was al voorzien in de mogelijkheid dat lokale besturen deze overgangstermijn konden inkorten, en dus sneller de subsidie toegekend kregen, op voorwaarde dat alle betrokken organisatoren hiermee akkoord waren. Deze mogelijkheid blijft bestaan tot en met 31 december 2025. Voor de

periode van 1 januari 2026 tot en met 31 augustus 2026 wordt een bijkomende mogelijkheid tot inkorting van de overgangstermijn voorzien, op voorwaarde dat het lokaal bestuur en het lokaal samenwerkingsverband klaar zijn om de hen toegekende opdrachten effectief op te nemen.

Een lokaal bestuur is meer bepaald klaar om effectief te starten op 1 januari 2026 als er een lokale visie is uitgewerkt, een lokaal samenwerkingsverband is opgericht, acties rond de verschillende opdrachten zijn opgenomen in het meerjarenplan, een erkenningskader is uitgewerkt en advies is ingewonnen bij het lokaal samenwerkingsverband rond het lokaal beleid met bijhorende acties (zie artikel 4 en 7 van het decreet van 3 mei 2019).

Lokale besturen die kozen voor een inkorting van de overgangstermijn vóór de periode van 1 januari 2026 kunnen deze ongedaan maken en kiezen voor een verlenging van de overgangstermijn.

Het agentschap zal geen nieuwe kwaliteitslabels meer toekennen vanaf 1 september 2025. Een uitzondering wordt voorzien voor organisatoren die een locatie met kwaliteitslabel kleuteropvang overnemen waarvoor een transitiesubsidie vanuit het agentschap wordt toegekend.

Artikel 15.

Artikel 17/1 bepaalt onder meer dat na afloop van de overgangstermijn er een compensatie voor geleden subsidieverlies voorzien wordt. Elk subsidieverlies zal daarbij voortaan in aanmerking komen. De compensatie zal niet noodzakelijk gedeeltelijk zijn maar kan ook volledig zijn. De Vlaamse Regering bepaalt de nadere regels.

Het bedrag van de subsidie voor de periode na de overgangstermijn wordt niet langer gebaseerd op het kansarmoedepercentage, maar wordt vervangen door het aandeel kinderen met een sociale toeslag of zorgtoeslag.

De sociale toeslag gaat ruimer dan het kansarmoedepercentage, en geeft specifieke cijfers over de kinderen van 2 tot 12 jaar (terwijl het kansarmoedepercentage gebaseerd is op kinderen van 0 tot 3 jaar). De zorgtoeslag werd toegevoegd om ook de kinderen met een specifieke zorgbehoefte mee in rekening te nemen.

Voor het tweetalig gebied Brussel-hoofdstad wordt de extra toeslag voor een kind met een handicap bovenop de kinderbijslag gehanteerd als alternatief voor de zorgtoeslag, aangezien hier dezelfde voorwaarden voor toekenning gelden. Als alternatief voor de sociale toeslag wordt voor de kinderen uit Brussel gekeken naar de gezinsinkomens die lager zijn dan de laagste inkomensgrens voor de sociale toeslag vanuit het Groeipakket, zodat ook hier gelijke voorwaarden gelden.

Opgemerkt wordt dat de gezinsinkomens worden verkregen op basis van de schooltoeslag, waardoor enkel de kinderen die school volgen in het Nederlandstalig onderwijs hierin zitten vervat. Het aandeel kinderen met een extra toeslag voor een kind met een beperking wordt verkregen via de instelling voor sociale bescherming 'Iriscare' en is gebaseerd op cijfers van Nederlandstalige en Franstalige kinderen die woonachtig zijn in het Brussels Hoofdstedelijk Gewest.

Artikel 16.

Dit decreet treedt in werking op 1 januari 2026, behalve de artikels die betrekking hebben op het afschaffen van het kwaliteitslabel, die pas in werking treden op 1 september 2026.

Artikel 14, 2°, 5° en 6° treedt al in werking op 1 september 2025.

3. BESTUURLIJKE IMPACT

A. BUDGETTAIRE IMPACT VOOR DE VLAAMSE OVERHEID

Wat voorligt is een voorontwerp van decreet tot wijziging van het decreet van houdende de organisatie van buitenschoolse opvang en de afstemming tussen buitenschoolse activiteiten.

Bepaalde wijzigingen hebben geen enkele impact op de budgetten buitenschoolse opvang, bijvoorbeeld het afschaffen van het kwaliteitslabel, ook het opschuiven van de ingangsdatum heeft niet direct een budgettair effect, de budgetten blijven immers dezelfde.

Wat wel impact heeft is de bijkomende dotatie in 2025 van 80 miljoen euro voor de buitenschoolse opvang en activiteiten. De verdeling hiervan zorgt ervoor dat voor bepaalde lokale besturen het interessanter wordt om de overstap te maken naar het nieuwe systeem.

De verschillende mogelijkheden worden hierna besproken.

1.1.1 Budgettaire verdeling 1/01/2025 – 1/01/2026

Gedurende deze periode behouden de organisatoren buitenschoolse opvang de transitie subsidies vanuit Opgroeien, zoals dat op vandaag al het geval is. De transitie subsidies bedragen recurrent aan indexniveau maart 2025 in totaal 111,4 miljoen euro. Transitie subsidie attest van toezicht 1,07 miljoen euro, transitie subsidie erkende opvang 109,08 miljoen euro, transitie subsidie flexibele opvang 0,942 miljoen euro en transitie subsidie inclusie 0,32 miljoen euro.

Portefeuille BKO	vanaf 1 maart 2025
BOA	9.220.544,00
TSA	1.071.279,03
TSE	109.081.731,56
Tflex	942.802,57
Tinclusie	326.321,52
	111.422.134,68

Enkele lokale besturen ontvangen al een subsidie op basis van artikel 11 van het besluit van de Vlaamse Regering van 9 juli 2021 over het lokaal beleid, de samenwerking en de subsidie voor buitenschoolse opvang en activiteiten (9,22 miljoen euro).

De Vlaamse Regering investeerde bijkomend 80 (81,2 geïndexeerd) miljoen euro in de buitenschoolse opvang en afstemming met activiteiten. Dit bijkomend budget is al in 2025 beschikbaar en wordt ingezet voor het ondersteunen van lokale besturen en partners.

Lokale besturen ontvangen een tijdelijke boost subsidie per kind (gewogen, schoolgaand dan wel wonend in de gemeente) die wordt ingezet voor het intensief initiëren van het lokaal beleid.

Een klein aandeel van de extra middelen wordt ingezet voor het inspireren, informeren en ondersteunen van lokale besturen en aanbieders van buitenschoolse opvang en activiteiten, o.a. door het actualiseren van het inspiratiekader en het organiseren van studiedagen. Daarbij zal er aandacht zijn voor spelend Nederlands leren en samenwerking tussen belendende sectoren (zoals jeugd, sport, cultuur en onderwijs).

1.1.2 Budgettaire verdeling 1/01/2026 – 31/08/2026

De som van het totaalbudget komt dankzij de toevoeging van 81,2 miljoen euro op 202,1 miljoen euro. De toevoeging van dit extra budget maakt het mogelijk dat er op twee snelheden gewerkt wordt:

- De overgangstermijn wordt verlengd tot en met 31/08/2026. Daar waar lokale besturen deze verlenging volgen, blijven de organisatoren transitiesubsidies vanuit Opgroeien ontvangen.
- Lokale besturen die klaar zijn op 1/01/2026 kunnen ervoor kiezen om al te starten met de uitvoering van het eigen lokaal beleid en staan zelf in voor de verdeling van middelen.

Van het jaarlijks totaalbudget van 202 miljoen euro voor de uitrol van buitenschoolse opvang en activiteiten wordt 134,5 miljoen euro (of 243/365ste) ingezet in de periode van 1/01/2026 tot en met 31/08/2026. Het overige budget wordt ingezet voor de volgende fase van het decreet, vanaf 1/09/2026.

1.1.3 Budgettaire verdeling vanaf 1/09/2026

Op 1/09/2026 treedt de doorstart van het decreet in werking voor alle lokale besturen, waarvoor 202,1 miljoen euro beschikbaar is. Vanaf die datum ontvangen alle lokale besturen een buitenschoolse opvang en activiteiten-subsidie, bestaande uit een basisbedrag en een toegankelijkheidscomponent. Daarnaast wordt een deel van het totaalbudget gedurende vijf jaar aangewend voor de uitvoering van de compensatiemaatregel, zoals decretaal voorzien als overgangsmaatregel. Deze maatregel heeft tot doel het verlies aan middelen voor lokale besturen die een substantieel financieel nadeel ondervinden, tijdelijk te verzachten. De uitvoering van deze maatregel wordt nog uitgewerkt.

B. ESR-TOETS

Gelet op de beschikbare middelen in portefeuille voor de buitenschoolse kinderopvang bij het agentschap, gelet op de bijkomende dotatie voor 2025 van 80 miljoen euro, zijn de vooropgestelde subsidies (mechanismen) budgettair afgedekt. Deze subsidies zijn voorzien, de inzet van nieuwe subsidies vallen budgettair binnen het vooropgestelde budget, en zij zullen aangerekend worden op begrotingsartikel GDF-AGEF2UA-WT van Opgroeien regie, ESR 3430224.

C. IMPACT OP HET PERSONEEL VAN DE VLAAMSE OVERHEID

Het agentschap zal geen rol meer hebben inzake de opvolging van het kwaliteitslabel maar zal wel een intensievere rol hebben inzake de opvolging van de subsidies (en bijhorende opdrachten) aan de lokale besturen.

D. IMPACT OP DE LOKALE EN PROVINCIALE BESTUREN

De lokale besturen krijgen meer zeggenschap over de kwaliteit van het opvangaanbod. De decreetswijziging biedt ook de mogelijkheid om op een tweesporenbeleid te werken. De lokale besturen die al klaar zijn op 1 januari 2026 kunnen dan starten met de volgende fase van het decreet. Andere lokale besturen krijgen extra tijd.

4. VERDER TRAJECT

Eens het decreet is goedgekeurd zal met belanghebbenden uit de sector overleg plaatsvinden en worden handvaten ontwikkeld die de lokale besturen kunnen ondersteunen bij het erkennen en handhaven.

5. VOORSTEL VAN BESLISSING

De Vlaamse Regering beslist:

- 1° haar principiële goedkeuring te hechten aan het bijgaande ontwerp van decreet tot wijziging van het decreet van 30 april 2004 tot oprichting van het intern verzelfstandigd agentschap met rechtspersoonlijkheid Opgroeien regie, het decreet van 7 december 2007 houdende de oprichting van een Adviescommissie voor Voorzieningen van Welzijn, Volksgezondheid en Gezin en (Kandidaat-)pleegzorgers en het decreet van 3 mei 2019 houdende de organisatie van buitenschoolse opvang en de afstemming tussen buitenschoolse activiteiten en de bijhorende memorie van toelichting;
- 2° de Vlaamse minister van Welzijn en Armoedebestrijding, Cultuur en Gelijke Kansen, te gelasten over voornoemd voorontwerp van decreet het advies in te winnen van de Raad van State, met verzoek het advies mee te delen binnen een termijn van 30 dagen, met toepassing van artikel 84, §1, eerste lid, 2°, van de gecoördineerde wetten op de Raad van State.

De viceminister-president van de Vlaamse Regering en Vlaams minister van Binnenland, Steden- en Plattelandsbeleid, Samenleven, Integratie en Inburgering, Bestuurszaken, Sociale Economie en Zeevisserij

Hilde CREVITS

De Vlaamse minister van Welzijn en Armoedebestrijding, Cultuur en Gelijke Kansen,

Caroline GENNEZ